

Onderzoeksvraag

Hoe ontwikkelt gras zich bij verschillen in begrazingsdruk?

geen onderzoek naar
referentiesituatie voor schaderegelingen

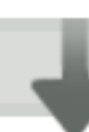
3 jaar lang onderzoek
70-90 percelen per gebied
18.000 metingen in totaal

Onderzoeksaanpak

A&W Rapport 20-308
Sovon Rapport 2023/45

 graspercelen kiezen

met beoogd verschil in begrazingsdruk

 iedere twee weken meten

o.a. grashoogtemeting en ganzenkeuteltelling

 percelen indelen

begrazings-
intensiteit

en

begrazings-
tijdstip

begin
jaar

april

eerste
snede

 is er een verband?

Infographic sebby.art

Bevindingen: Wat had negatief effect op de grasgroei?

A&W Rapport 20-308
Sovon Rapport 2023/45

Lange of intense begrazing

Na langdurige begrazingsdruk of intense pieken blijft het gras kort tot in de zomer.

Laatblijvers

Als trekganzen pas laat vertrekken, herstelt het gras niet of minder.

Ongunstig weer

In een koud of droog voorjaar komt gras minder goed van start en herstelt slecht na begrazing.

Lokale situatie

De drie deelgebieden verschilden sterk van begrazingsintensiteit en -tijdstip.

Ganswerende hekjes (exclosures)

zijn **geen** neutrale beoordeling van grasgroei vanwege het microklimaat dat in de luwte ontstaat.

? Wat voor gras eet een gans het liefst?

productieve grassen

niet te lang gras (< 20cm)

hoge voedingswaarde (VEM-waarde)

De ecologie van begrazing

A&W Rapport 20-308
Sovon Rapport 2023/45

Voorbeelden: De som van factoren bepaalt de grashoogte

Bij ongunsting weer

koud voorjaar

of

weinig neerslag

+

gemiddelde begrazing

koud voorjaar

en

weinig neerslag

+

weinig begrazing

effect van begrazing
op grashoogte

Groot effect

 bij de eerste snede

✦ Bij gunstig weer

groeizaam jaar

+

gemiddelde begrazing

+

hoge begrazing

+

laat vertrek

Klein of afwezig
effect

Groot effect